

paratge bastant alt en el Montseny, propi per a pastura de bestiar gros (te. Riells, XLV, 100), *Plandellet*, contret així, te. Cabó (al peu del Boumort, XVIII, 11). En alguns dels noms hi haurà coincidència d'aquest motiu amb la blancor lletosa de fonts i riuet (notem que el doc. de 965, diu que *Esna* és ahora, el nom del riu, primer afl. dr. Segre). Hi hagué una Coma d'*Eina*, a la vall de Camprodon, nom avui bastant oblidat: en el vessant N. de la Serra de Cavallera damunt d'Abella, i encara una altra a la vall de Faitús.¹⁰

Fontllettera és una alta coma en el te. Tregurà amb moltes vacades que hi pasturen, però al capdamunt raja la font que li ha donat nom; i aquesta mateixa coma havia dut en docs. de 1305 i 1414 el nom de *Cumba de Dotz-alba*, i després *Doalba* (pre-romà¹⁵ DOKE > cat. *deu*) (*EntreDL* II, 110).

En altres es deu tornar a la producció real de llet, com en el Collet del Pla de les *Lleitoses* terme de Son (XXXVII, 100.24). Les *Lleteres*, a l'O. de la Torre de La Maçana, te. Argelers (XXV, 41.27). Raval de la *Llet*²⁰ a Tortosa. Uns prats que es dallaven a l'alta vall de Castanesa (XIX, 141) i «Los Evangelis de la Llet», tosal de 1509 alt. damunt Calbera (XIX, 60.16) potser perquè el capellà hi pujava a beneir les vaques per tal que donessin més llet. Motius semblants poden haver obrat en part de NLL de llengües germanes: *Badlaitouse*, vall dels H-Pyr. gascons que baixa d'un dels alts pics dels Pirineus (deformat en *Balaitous* pels alpinistes francesos), Alt-Arag. *Literola*, *Letosa* (te. Roderllar); ast. *Leitariegos*, gallec *Leitoego*, port. *Leite*, *Leitões*.³⁰

En particular és el que ha donat naixement a molts NLL bascos en *Ezn-*. *Eznazu* hameau de Les Aldudes, pròpiament 'abundant en llet' (amb sufix *-(a)zu*: Mitxelena, *Apell.*, § 6); *Esnaola*, compost amb *ol* 'cabana'³⁵ (Mítx., § 22), i també carrer de Donostià. Cogn. *Eznategi*. *Esnoza* nom d'un poble de Navarra, compost amb *otz* (Mítx., s. v.); que Caro Baroja (*Mat. Vca.-Lat.*, 10), Bonaparte i Irigaray donen en la variant *Asnoz* (*RIEB* XXVI, 625 ss.). Per a la història remota del basc *ezne*,⁴⁰ veg. Mitxelena, *Fon. Hi. Vca.*, 163-164. En la zona fronterera del bc. amb el bearnès, el mot *ezne* ha sofert la mateixa vocalització de la sibilant sonora que en el nom del poble de Cerdanya: *eineko* «vase à lait» en el parlar basc de La Bastide de Clairence (*ALGc* IV, 7, 51).

Hi ha un homònim d'*Eina* a l'alt Berguedà, que no és cert que es pronuncii amb dièresi, com ho escriu C. A. Torras: «--- Cases del Collet d'*Eina*», a la dr. del Llobregat i prop de l'estació de Guardiola-Bagà (*Pir. Cat. Berg.*, 34). També prové del bc. *ezn(e)a* com a nom d'una valleta que hi va a parar, on hi havia un antic monestir: «domum Sebastiani Monasterii in Valle Buchuranensi». Consta en la forma *Esna* en doc. de 1068 (SerraV., *Pinós i Mtpl.* III, 965, 105). És ja en te. de Maçaners agre. a Saldes, on s'assenyala un molí a la Riera d'*Eina* a. 1354 (SerraV., III, 113); i explica que en aqueixa parròquia «a l'esq. del riu *Esna* hi ha una pobra pagesia anomenada *El Monestir* a dins de la qual es veuen restes d'un antiquíssim temple. 1327,⁶⁰

esgl. de St. Sebastià, sufrag. de Maçaners» (p. 273); i en un doc. de 1114 hi ha donació a St. Sebastià del Monestir, que era fundat al lloc anomenat *Urgent*. Riu, en el seu catàleg de monestir, iguala St. Sebastià d'*Esna* a St. Sebastià d'*Urgent*, situant-lo entre Gresolet i Berga, el dóna com a documentat des de 947 a 1327 i com dependent de Bagà. Per a *Urgent*, cf. art. *Orient*.

Atès tot el conjunt no queda ben aclarit si en el document de 965 publicat per Abadal, «Sancto Sebastiani juxta alveum *Esna*», es refereix al de Cerdanya, com admet Ponsich, o a aquest de l'Alt Berguedà; perquè és sabut que el capdamunt del Berguedà (com demostrà el mateix Ponsich) es considerava part de Cerdanya (i encara que s'hi citin *Das* i *Ur*, més aviat em sembla que es tracta del Berguedà).

Ridulaina mas i riuet afl. esq. del Segre, que davallant de Prat d'Aguiló (Serra de Cadí), tira cap a Bellver. No dubto que és evolució fonètica de *Riu de l'Aina*, i com que és una vall plena de vacum, bé pot venir també de *ezna* 'llet', però la *a* ens posa en dubte. També podria ser un duplicat del cat. *eina*, ant. *aina* 'adjacència' = 'dependència' (cf. *Aznoz* = *Eznoz*, supra) = oc. *aizina*. Aquest altre és certament l'origen del Coll d'*Erina* (te. Sapeira) (XVIII, 180.2), amb rotacisme de la *z* d'*aizina*.

EITS. Masada antiga del terme de la Pobla de Lillet (Berguedà) documentada l'any 1573 (Serra Vilaró, *Pinós i Mataplana* III, 184). D'un nom tan breu i tan poc documentat a penes es pot conjecturar res sobre l'origen. És molt aventurat suposar que pugui venir del ll. A(D)ÏRŪS 'entrades' que s'hagués tornat **aïts* i després *eïts*: amb una evolució semblant a la de *Pruit* < PRODÏTUS.

EIVISSA

La tercera illa Balear. De la qual i dels seus noms de lloc ja tractem amplament en el vol. I.

PRON. MOD.: *əivísə* a l'illa mateix (1963, XXXIX, 1-114); *ərvísə* a Mallorca i Menorca; la forma *Eivissa* és la general en tot el territori de la llengua, amb les generals varietats de pronúncia oral, en la qual la vocal inicial s'evaneix de vegades en l'articulació descuidada, ni més ni menys que en tots els mots d'inicial àtona (com *eineta*, *aigüera*, *eixida*. *Aigualada* > *Iguallada*).

MENCIONS ANT. romàniques. 1228: «insulas *Maioricas*, *Minoricas*, *Eviçam* et alias insulas que vocantur communaliter *Baleares* ---» en el conveni de Jaume I amb els seus vassalls per al repartiment després de la conquesta (A.C.A., pergamins de Jaume I, n.º 384), i text igual en la ratificació feta un mes més tard, ja 1229 (ib., n.º 365) publicats aquell per Quadrado (*Conquista de Mallorca*), i aquest per Bofarull (*CoDoACA* XI, 6). Conquistada Eivissa per Guillem de Montgrí (Sacrista de Girona), Nunó Sanç (comte de Rosselló) i l'infant Pere de Portugal, en l'any 1235, es procedí al repartiment entre ells, el qual queda con-